

Atf / Citation: İkvan, A. & Demirkol, Ö. F. 2021. Muhasebe-finans alanlarındaki önlisans öğrencilerinin akademik başarılarındaki farklılıklarına etki eden faktörler üzerine bir araştırma: Adıyaman üniversitesi Kahta MYO örneği. *International Review of Economics and Management*, 9(2), 93-113. Doi:<http://dx.doi.org/10.18825/iremjournal.951314> (Araştırma Makalesi / Research Article)

MUHASEBE-FİNANS ALANLARINDAKİ ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARINDAKİ FARKLILIKLARINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ KAHTA MYO ÖRNEĞİ

Abdulrezzak İKVAN¹

Ömer Faruk DEMİRKOL²

Başvuru / Submitted: 12 / 06 / 2021 – Kabul / Accepted: 28 / 11 / 2021

Özet

Öğrencinin meslek seçimi ve başarısında yükseköğretimdeki akademik başarı düzeyinin etkisi önemlidir. Bu bakımdan yükseköğretim kurumlarına akademik başarıda etkin rol oynayan faktörlerin belirlenmesi ve iyileştirilmesinde önemli görevler düşmektedir. Bu faktörlerden biri de bölüm müfredatlarında yer alan derslerin çeşit ve içerikleridir. Bu çalışmanın amacı müfredat derslerinin muhasebe-finans alanlarında ön lisans düzeyindeki öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda Adıyaman Üniversitesi Kahta Meslek Yüksekokulu Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ön lisans programlarından 2018-2019 eğitim ve öğretim döneminde mezun olan toplam 102 öğrencinin akademik başarı notları değerlendirilmiştir. Kapsamdaki öğrencilerin transkriptlerindeki her bir ders ve dönem not ortalamalarının genel not ortalamasına etki düzeyinin belirlenmesi için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Ayrıca genel başarı düzeyinde cinsiyete bağlı herhangi bir farklılaşmanın olup olmadığını belirlemek amacıyla t-testi analizi gerçekleştirilmiştir. Bulgular genel başarı düzeyine etkileri bakımından dönemsel not ortalamalarının istatistiki olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle bölümlere ilişkin alan derslerin yoğunluk kazandığı son iki dönem not ortalamalarının genel başarı düzeyine etkilerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Derslerin genel not ortalamalarına etkilerine yönelik yapılan analizlerde Bankacılık ve Sigortacılık Bölümünde istatistiki olarak anlamlı olduğu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümünde ise istatistiki anlamlılığa olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca bağlı genel başarı düzeyinin cinsiyete bağlı muhtemel farklılıkların belirlenmesine yönelik yapılan t-testi bulgularına göre herhangi bir fark tespit edilmemiştir. Dönemsel müfredat yapılarında alana yönelik derslere yoğunluk verilmesi halinde akademik başarı düzeyinin yükselmesine önemli katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Müfredat Dersleri, Motivasyon

Jel Kodları: I21, I23, I20

¹ Öğr. Gör., Adıyaman Üniversitesi, Kahta MYO, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, aikvan@adiyaman.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9834-237X>.

² Doç. Dr., Harran Üniversitesi, İİBF İşletme ABD, ofdemirkol@harran.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0483-3790>.

A RESEARCH ON THE FACTORS AFFECTING THE DIFFERENCES IN ACCOUNTING-FINANCE STUDENTS' ACADEMIC SUCCESS: THE CASE OF ADIYAMAN UNIVERSITY KAHTA VOCATIONAL SCHOOL

Abstract

The effect of the academic achievement level in higher education is important on the career choice and success of the student. In this respect, higher education institutions have important duties in determining and improving the factors that play an active role in academic success. One of these factors is the types and contents of the courses in the curriculum of the department. The aim of this study is to determine the effect of curriculum courses on the academic achievement of associate degree students in accounting-finance fields. For this purpose, the academic success grades of 102 students who graduated from Adıyaman University Kahta Vocational School Banking and Insurance Department and Accounting and Tax Applications associate degree programs in the 2018-2019 academic year were evaluated. Multiple regression analysis was performed to determine the effect of the grade point averages of each course and term in the transcripts of the students in the scope on the GPA. In addition, t-test analysis was carried out to determine whether there is any gender-related differentiation in the general achievement level. It has been determined that the periodical grade averages are statistically significant in terms of the effects of the findings on the general achievement level. It has been determined that the effects of the grade point averages of the last two semesters, in which the field courses related to the departments are intensified, on the general success level are higher. In the analysis of the effects of the courses on the GPA, it was determined that it was statistically significant in the Department of Banking and Insurance, but not in the Department of Accounting and Tax Applications. In addition, no difference was detected according to the t-test findings for determining the possible gender-related differences in the overall achievement level. In case of intensification of field-oriented courses in the periodic curriculum structures, it will make significant contributions to increasing the level of academic achievement.

Keywords: Academic Success, Curriculum Courses, Motivation

Jel Classification: I21, I23, I20

I. GİRİŞ

Akademik başarı, öğretime ilişkin uygulamalarda doğru yöntemlerin sağlanmasıyla öğrencilerin potansiyellerinin üst düzeyinde başarıya erişmelerini ifade etmektedir (www.bilgikoleji.com, Erişim 25.09.2021). Akademik başarı düzeyi, genel müfredat derslerinin Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) çerçevesinde oluşturulan katsayısı ile öğrencinin ilgili derslerden aldığı başarı notların çarpılması sonucu oluşan toplam değer, toplam AKTS'ye bölünmesiyle hesaplanmaktadır. Bölümlerdeki müfredat derslerinin AKTS ağırlıklarının genel olarak alan derslerinde yüksek, diğer derslerde ise düşük düzeyde belirlendiği görülmektedir. Benzer bölümlerde müfredat kapsam ve içeriklerinin birbirine yakın olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum yeni açılan programların müfredatları oluşturulurken güncel gelişme ve ihtiyaçlardan ziyade benzer program müfredatlarına dayandırıldığını göstermektedir. Müfredat kapsamındaki derslerin öğrencilerin akademik başarı düzeyleri ile mesleğin yeterlilikleri üzerinde farklı etkileri olabilir. Bu bakımdan

müfredatta yer alacak derslerin akademik başarıdaki etki düzeyleriyle orantılı bir şekilde müfredata eklenmesinin başarının yükselmesine ve mesleki bilgidde etkinlik ve verimliliğin sağlanmasına önemli katkılar sunacağı öngörülmektedir.

Çalışmada muhasebe-finance alanlarında ön lisans düzeyindeki öğrencilerin akademik başarılarında müfredatın etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Adıyaman Üniversitesi Kahta Meslek Yüksekokulu bünyesindeki Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümlerinde 2018-2019 eğitim ve öğretim döneminde mezun olan öğrencilerin başarı notları kullanılarak akademik başarı düzeylerinde aldıkları derslerin etkileri çoklu regresyon analizleriyle belirlenmeye çalışılmıştır. Müfredatta yer alan derslerin akademik başarı üzerindeki etkisinin belirlenmesine yönelik ders ve dönem temelli değerlendirmeler gerçekleştirilmiş, akademik başarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı da t-testleri kapsamında irdelenmiştir. Çalışma kapsamında müfredatta yer alan derslerin akademik başarı düzeyine etkilerinin belirlenmesi; başarının yükseltilmesi, mesleki yeterliliklerin zenginleştirilmesi, müfredat tasarımlarında uygulamacılara bilimsel dayanakların sağlanması gibi birçok konuda önemli katkıların sunulması hedeflenmektedir. Aynı zamanda öğretim dönemlerinin akademik başarı üzerindeki etkilerinin belirlenmesi dönemsel etkilerin farklılaşmasına neden olan konuların ortaya çıkartılması açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede çalışmanın sonuçlarının akademik başarı üzerinde düşük seviyede etkisi olan dönem ve derslere ilişkin iyileştirici ve yapılandırıcı işlemlerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetlerin planlanmasına hizmet etmesi beklenmektedir.

Dört bölümden oluşan çalışmanın giriş bölümünde çalışmanın amacı, önemi, yöntemi ve uygulamasına ilişkin genel bir çerçeve çizilmiştir. Literatür taramasında akademik başarı düzeyini etkileyen hususlara ilişkin yapılmış çalışmalardan elde edilen bulgular derlenmiştir. Uygulama bölümünde Adıyaman Üniversitesi Kahta Meslek Yüksekokulu bünyesindeki Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümlerinde 2018-2019 eğitim ve öğretim döneminde mezun olan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinde aldıkları derslerin etki seviyeleri çoklu regresyon yöntemiyle analiz edilmiş ve elde edilen bulgular çerçevesinde değerlendirmeler yapılmıştır. Sonuç kısmında ise çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılmış ve konuyla ilgili tespit edilen hususlarla ilgili önerilere yer verilmiştir.

II. AKADEMİK BAŞARI DÜZEYİNE ETKİ EDEN HUSUSLAR

Yükseköğretim öğrencilerinin akademik başarısını etkileyebilme potansiyeline sahip çok farklı etkenler bulunmaktadır. Konunun önemi ve kapsamı araştırmacıların yoğun ilgisini çekmiş ve konuya ilişkin farklı ve çok sayıda çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda akademik başarı düzeyini etkileyen etkenlerin;

- *Öğrenci kaynaklı etkenler*; zekâ, öğrenme stilleri (Çakan, 2002), motivasyon, öğrenme tutumu (Darling-Hammond, 2000), önceki eğitimlerin niteliği (Finn-Stevenson, Desimone ve Chung, 1998)
- *Eğitici kaynaklı etkenler*; akademik baskı, akademik vurgu (Hoy, Sweetland, Smith, 2002), eğitici niteliği ve yeterliliği (Darling-Hammond, 2000),
- *Eğitim ortamı kaynaklı etkenler*; fiziki imkanlar, yönetim etkinliği (Witziers, Bokseri Krüger, 2003), sınıf yoğunluğu (Boozer ve Rouse, 2001),
- *Çevresel etkenler*; sosyo-ekonomik düzey, aile desteği (Bean, Bush, McKenry, ve Wilson, 2003) şeklinde sınıflandırıldığı görülmektedir.

Teknolojideki ilerlemeler, eğitim-öğretim alanında dijitalleşmeyi hızlandırarak geleneksel eğitimden teknolojiye dayalı modern eğitime geçişi sağlamıştır. Bu durum eğitim-öğretimde aktif rol oynayanların beklenti, tercih, görev ve sorumluluklarında farklılıkların oluşmasına neden olmuştur (Sürer, 2020: 31). Son dönemlerde üniversite adayları, bölüm ve programların ders içerikleri, müfredat yapılarının güncelliği, teknolojiye dayalı öğretim düzeyi gibi kriterleri dikkate alarak üniversite ve bölüm tercihlerini şekillendirmektedirler. Özellikle işletmelerin, istihdam imkanlarını teknolojik gelişmelere uyum düzeyini geliştirmiş üniversite veya programlardan yana kullanmaları, öğrencilerin seçimlerinde ders içeriklerini dikkate almalarına neden olmaktadır. Günümüzde yüksek öğretimden beklenen faydanın istihdam odaklı olduğu görülmektedir. Bu nedenle öğretim sürecinin günün teknolojik gelişmelerine cevap verebilecek düzeyde olması ve öğrenciyi merkeze alan bir anlayışla şekillendirilmesi gerekmektedir. Yükseköğretimde alınan derslerdeki muhtemel etkileşimlerin değerlendirilmesi, müfredat planlaması ve derslerin öğrencilerin akademik başarısını artırıcı şekilde düzenlenmesi verimliliği yükseltecektir (Oktay vd.; 2012). Bu açıdan bakıldığında istihdam olanaklarının, öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin yüksek olmasında motive edici bir unsur olması muhtemeldir. İstihdam adaylarının, zamanın şartlarına uygun şekilde hazırlamaları için yükseköğretim kurumlarının çok yönlü öğretim ve değerlendirme araçlarını kullanmaları ve esnek müfredat yapısına sahip olmaları gerekmektedir. Öğrenci odaklı bir

öğretim programının hazırlanması öğrencinin motivasyon ve ilgisini arttıracak; derse katılım ve devamlılığı yükseltecek dolayısıyla akademik başarıyı pozitif yönlü etkileyecektir. Nitekim, Rençber (2012) çalışmasında, derse devamlılık ile öğrenci başarı düzeyi arasında olumlu ve etkin bir ilişkinin varlığını tespit etmiştir.

Akademik literatürde konuya ilişkin çalışmaların genelinde akademik başarıyı etkileyen faktörlerin farklı bakış açılarıyla değerlendirildiği görülmektedir. Bu çalışmaların bazılarında fiziki imkanlar, eğitici profili veya müfredatlar değerlendirilirken bazılarında da öğrenci, aile veya ekonomik koşullara göre değerlendirilmeler yapılmıştır. Tüm unsurların bir arada değerlendirildiği bir çalışmanın daha sağlıklı ve güvenilir sonuçlar vereceği muhakkaktır. Akademik başarıya etki eden hususların belirlenmesine yönelik literatüre kazandırılmış çalışmalardan bazıları aşağıda sunulmuştur:

Adıgüzel ve Eroğlu (2008) çalışmalarında, öğrenci başarısını etkileyen faktörleri belirlemişler. Elde ettikleri bulgulara göre eğitimde etkinlik ve kalitenin yükseltilmesi için öğrenmede etkili olan faktörlerin iyileştirilmesinin gerekliliğini ifade etmişlerdir.

Sarıer (2016) çalışmasında akademik başarıda etkili olan faktörleri okul, öğrenci, aile perspektiflerinde değerlendirmiştir. Etki düzeyleri bakımından sosyo-ekonomik durum, öz yeterlik ve motivasyonun en önemli faktörler olduğu belirlenmiştir.

Topçu ve Uzundumlu (2012) çalışmalarında yükseköğretimde akademik başarısızlığa neden olan faktörleri belirlemeye çalışmışlardır. Elde ettikleri bulgulara göre kavramsal ve iletişimdeki güçlükler, öğrencilerin ders çalışma becerilerindeki eksiklikler, yanlış tercihler, gelecek kaygısı, fiziki imkanlar, ölçüm tekniklerine bağlı yanlış veya eksik değerlendirmeler, alana yönelik uygulama ders ve içeriklerinin yetersizliği gibi faktörlerin akademik başarısızlığın meydana gelmesinde etkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Yükseköğretimde öğrencilerin akademik başarılarında etkili olan faktörlerin analiz edilerek negatif etkiye sahip faktörlerin elemine edilmesi, pozitif etkiye sahip faktörlerin ise geliştirilmesi sonucu hedeflenen eğitim amaçlarına ulaşılması mümkün kılınabilir. Bununla birlikte yükseköğretimde genellikle hedeflenen eğitim amaçlarına ulaşılmasında sınıf ortalamaları değerlendirilmekte ve ortalama sınırı başarı/başarısızlık için bir hattı temsil etmektedir (Paswan and Young, 2002). Bu sınırın altında kalan öğrenciler başarısız, üstünde olanlar ise başarılı kabul edilmektedir. Bu sonuca göre ortalama sınırını yakalayamayan öğrencilerin bilişsel ve davranışsal düzeylerinin hedeflenen ölçüde oluşmadığı kabul edilmektedir (Batumlu ve Erden, 2007). Bu kapsamda dönemler itibarıyla dersi alan

öğrencilerin daha fazla ilgi duydukları veya akademik başarı düzeylerinde daha yüksek etkiye sahip derslere yoğunluk verilerek ya da başarı düzeylerinin ölçümünde bu derslerin ağırlıkları yükseltilecek genel anlamda akademik başarı düzeyinin artırılması mümkündür. Genel olarak öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdam olanaklarını değerlendirerek alan derslerine daha ilgili oldukları ve bu tür derslere daha fazla önem verdikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerin alan derslerinde yüksek düzeyde başarı sağlamaları için daha fazla çaba harcamalarına neden olmaktadır. Dolayısıyla, yükseköğretimde programların müfredat yapıları oluşturulurken öğrenci merkezli bir anlayışla hareket edilerek ilgili programın piyasa koşullarına uygun, genel olarak öğrencilerin akademik başarı düzeylerini yükseltici etkiye sahip derslere daha fazla yoğunluk verilmesi önem arz etmektedir.

III. MATERYAL VE YÖNTEM

III.I Materyal

Araştırmanın materyalini Adıyaman Üniversitesi Kahta Meslek Yüksekokulu bünyesinde normal öğretimin yapıldığı Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümlerinde 2018 ve 2019 dönemlerinde mezun durumdaki toplam 102 öğrencinin transkript bilgileri oluşturmaktadır. Katılımcıların 67'si Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü; 35'i ise Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü öğrencisidir. Kapsamdaki öğrencilerin kimlik bilgilerinin gizli tutulması şartıyla ilgili yüksekokul müdürlüğünden izin alınarak not bilgilerinden bilimsel araştırma çerçevesinde faydalanılmıştır.

III.II. Amaç ve Yöntem

Araştırma, değerlendirilen Bankacılık ve Sigortacılık ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümlerinin dönemsel not ortalamaları ile müfredat derslerinin genel not ortalamasına etkilerini ve güçlerini belirlemeyi kapsamaktadır. Başka bir ifade ile genel başarı düzeyine etkileri bakımından dönemsel başarı notları ve müfredat derslerinin farklılaşan katkılarının belirlenmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda genel not ortalaması bağımlı, dönemsel not ortalamaları ile müfredat dersleri de bağımsız değişkenler olarak değerlendirilmiş ve bu değişkenler arasındaki ilişki ve etkinin mevcudiyetini, gücünü belirlemek amacıyla korelasyon ve çoklu regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca dersi alan öğrencilerde cinsiyete bağlı olarak akademik başarı düzeyleri arasında farklılığın olup olmadığını belirlemek için ise t-testi uygulanmıştır. Çalışmanın verileri, ilgili bölümlerden 2018-2019 dönemlerinde mezuniyet hakkı elde etmiş öğrencilerin sistemde

kayıtlı transkriptlerindeki ders, dönem ve genel not ortalamalarındaki not bilgilerinden sağlanmıştır.

Bankacılık ve Sigortacılık ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümlerinin öğretim süreçleri boyunca müfredatlarını kapsayan dersler Tablo 1’de sunulmuştur. Müfredatta yer alan derslerin belirtilmesindeki amaç, dönemler itibariyle bölümlerin alan/alan dışı ders çeşit ve yoğunluklarını tespit etmektir. Bu doğrultuda genel başarıda dönemsel veya ders bazında anlamlı farklılığın meydana gelmesi halinde bu farklılığa alan/alan dışı derslerin muhtemel etkilerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırmada değerlendirilen bölümler, ön lisans bölümleri olup öğretim süreçleri dört dönemden oluşmakta ve dönemsel müfredatlarında yer alan dersler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo I: Bölümlerin Dönemsel Müfredat Dersleri

Bölüm	Dönem	Dersler
Bankacılık ve Sigortacılık	1. Dönem	Tarih 1, Muhasebe, Bilgisayar 1, İşletme, İktisada Giriş, Matematik, Genel hukuk, Bankacılığa Giriş, Edebiyat 1, İngilizce 1
	2. Dönem	Tarih 2, DS Muhasebe, Bilgisayar 2, Sigortacılığa Giriş, İstatistik Makro Ekonomi, Finansal Matematik, Ticaret Hukuku, Edebiyat 2, İngilizce 2
	3. Dönem	Para ve Banka, Türk Vergi Sistemi, Banka Hukuku, Banka Muhasebesi Mali Tablo Analizi, Finansal Ürün ve Hizmet Pazarlaması, Uluslararası İktisat Bireysel ve Kurumsal Bankacılık, Hayat-Hayat Dışı Sigortalar
	4. Dönem	Yönlendirilmiş Çalışma, Yatırım Araçları, Uluslararası Bankacılık, Risk Yönetimi, Reasürans Teknikleri, Sigorta Hukuku, Hasar İşlemleri, Sigorta Muhasebesi
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	1. Dönem	Tarih 1, Bilgisayar 1, Muhasebe 1, İşletme, Mikro Ekonomi, Mesleki Matematik, Temel Hukuk, İletişim, Edebiyat 1, İngilizce 1
	2. Dönem	Tarih 2, Bilgisayar 2, Muhasebe 2, Makro Ekonomi, İş ve Sosyal Güvenlik, Ticari Matematik, İstatistik, E-Ticaret, Edebiyat 2, İngilizce 2
	3. Dönem	Paket Programları 1, Maliyet Muhasebesi, Vergi Hukuku, Dış Ticaret İşlemleri, Finansal Yönetim, Maliye, Ticaret Hukuku, Araştırma Yöntemleri, İşletme Yönetimi, İnşaat Muhasebesi
	4. Dönem	Paket Programları 2, Türk Vergi Sistemi, Mali Tablo Analizleri, Şirketler Muhasebesi, Dış Ticaret Muhasebesi, Muhasebe Denetimi, Banka Muhasebesi, Finansal Yatırım Araçları, Girişimcilik

III.III. Hipotezler

Çalışmada aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H1: Bankacılık ve sigortacılık bölümünde dönemsel not ortalamalarının genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

H2: Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde alınan derslerin genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

H3: Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü öğrencilerinin genel not ortalamaları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H4: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde dönemsel not ortalamalarının genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

H5: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde alınan derslerin genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

H6: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü öğrencilerinin genel not ortalamaları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

IV. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmada değerlendirilen bölümlerde, dönemsel olarak alınan dersler çeşit ve içerik açısından farklılıklar barındırmaktadır. Bu yüzden dönemsel not ortalamalarının genel not ortalamalarıyla ilişki veya etkilerinin mevcudiyeti ve gücünü belirlemek amacıyla kapsamdaki bölümler ayrı ayrı olarak analiz edilmiştir. Bu çerçevede genel başarı düzeyine etkileri bakımından dönemsel not ortalamalarının ve bölüm müfredatı kapsamında alınan tüm derslerin ağırlıkları çoklu regresyon analiziyle değerlendirilmiştir. Ayrıca genel başarı düzeyinde cinsiyete bağlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla da t-testi uygulanmıştır.

IV.I. Bulgular

IV.I.I. Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü Bulguları

Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde 2018-2019 dönemlerinde mezuniyet hakkı elde etmiş toplamda 67 öğrenci bulunmaktadır. Bunlardan 19'u erkek, 48'si ise kız öğrencidir.

H1: Bankacılık ve sigortacılık bölümünde dönemsel not ortalamaların genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

Tablo II: Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü Genel ve Dönemsel Not Ortalamalarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistik ve Korelasyon Bulguları

Pearson Kor.	N	Ort.	SS	KK	Anl.
başarı		2,5094	,38118		
AORT	67	2,4627	,41764	,719	,000*
BORT	67	2,4679	,36760	,888	,000*
CORT	67	2,5058	,44055	,907	,000*
DORT	67	2,5849	,54873	,854	,000*

* $p < ,01$

Tabloda yer alan kısaltmaların anlamları şu şekildedir:

- başarı: Genel not ortalaması
- AORT: Birinci sınıf birinci dönem not ortalaması
- BORT: Birinci sınıf ikinci dönem not ortalaması
- CORT: İkinci sınıf birinci dönem not ortalaması
- DORT: İkinci sınıf ikinci dönem not ortalaması

Tabloda sunulan tanımlayıcı istatistik değerlere göre Bankacılık ve Sigortacılık Bölümünde toplam 67 öğrencinin genel not ortalamasının yaklaşık 2,51 düzeyinde olduğu gözlemlenmektedir. Dönemsel olarak not düzeyinin en yüksek ortalamaya sahip olduğu dönem 2,58 ortalama ile ikinci sınıf ikinci dönem (DORT); en düşük olduğu dönem ise 2,46 ortalama ile birinci sınıf birinci dönem (AORT) olduğu görülmektedir. Not ortalamalarının düzeyi dönemsel ilerlemeler ile aynı doğrultuda gerçekleşmiştir. Standart sapmalar açısından değerlendirildiğinde genel not ortalamasında sapma 0,38 düzeyinde gerçekleşirken; dönemsel olarak en yüksek sapma 0,55 ile ikinci sınıf ikinci dönemde (DORT), en düşük sapma ise 0,37 ile birinci sınıf ikinci dönemde (BORT) meydana gelmiştir. Bu durum genel olarak dönemsel ortalama not düzeyinde meydana gelen yükselişlerin aynı zamanda öğrencilerin başarı düzeyleri arasındaki farklılığı da arttırdığını göstermektedir. Yukarıda sunulan tabloda ayrıca Bankacılık ve Sigortacılık Bölümünde dönemsel not ortalamalarının genel not ortalaması ile istatistik anlamlılıkta ve genel olarak çok yüksek düzeyde (korelasyon katsayısı 0.6-0.8 arasında ise yüksek korelasyon, $0.8 >$ ise çok yüksek korelasyondur) doğrusal ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Çok yüksek düzeyde gerçekleşen bu doğrusal ilişki, pozitif yönlüdür. Genel not ortalaması ile en yüksek düzeyde doğrusal ilişkisi bulunan dönem 0,907 korelasyon katsayısı ile ikinci sınıf birinci dönemdir (CORT).

Tablo III: Dönemsel Notlara İlişkin Regresyon Model Tablosu

	Standartlaştırılmamış	Standartlaştırılmış	R	R2	T	P
(Constant)	Beta ,006	SS ,049	Beta ,244	0,98	0,979	,124 ,902
AORT	,223	,022	,244		10,331	,000*
BORT	,290	,033	,280		8,887	,000*
CORT	,231	,030	,267		7,750	,000*
DORT	,255	,020	,368		13,002	,000*

$P < 0,01$

(Contast) Genel Başarı

Dönemsel not ortalamaları bağımsız değişkenler olarak kullanılarak genel başarı bağımlı değişkenine ilişkin çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda anlamlı bir regresyon modeli $F(4,62)=756,03$; $p < .01$ ve bağımlı değişkendeki varyansın %98'inin (Düzeltilmiş $R^2=,979$) bağımsız değişkenler tarafından açıkladığı bulunmuştur. Buna göre, bağımsız değişkenler genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı olarak yordamaktadır.

Bağımsız değişkenlerin bireysel olarak genel başarı bağımlı değişkenini yordama düzeyleri ise şu şekilde gerçekleşmiştir: AORT bağımsız değişkeni genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı yordamıştır; $\beta = ,244$; $t(62)=10,33$; $p < ,01$. BORT bağımsız değişkeni genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı yordamıştır; $\beta = ,280$; $t(62)=8,88$; $p < ,01$. CORT bağımsız değişkeni genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı yordamıştır; $\beta = ,267$; $t(62)=7,75$; $p < ,01$. DORT bağımsız değişkeni genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı yordamıştır; $\beta = ,368$; $t(62)=13,00$; $p < ,01$.

Buna göre bağımlı değişkene etkileri bakımından bağımsız değişkenlerin etki düzeylerini gösteren standartlaştırılmış beta değerine göre ikinci sınıf ikinci dönemde 0,368 değerle en yüksek değerde ve birinci sınıf birinci dönemde ise 0,244 değer ile en düşük değere sahip olduğu görülmektedir. Bu durum genel not ortalamasına etkisi bakımından ikinci sınıf ikinci dönemin diğer dönemlere göre daha yüksek düzeyde etkilediğini göstermektedir. Çoklu doğrusal bağlantının olmaması için, modeldeki bağımsız değişkenlere ait tüm VIF değerlerinin, kritik değer olan 10'un altında olması gerekir (Erdoğan, 2016: 5). Doğrusallık istatistik bulgulara göre Varyans Enflasyon Faktörü (VIF) değerleri AORT 1,73; BORT 3,05; CORT 3,66; DORT 2,47 şeklinde gerçekleşmiştir. Tüm VIF değerleri 10 değerinin altında olması, modelde çoklu doğrusal sorunun olmadığını göstermektedir. VIF değerinin herhangi bir bağımsız değişkende yüksek çıkması halinde, bu değişkenin modeldeki

diğer bağımsız değişkenle yüksek düzeyde eşdoğrusal olduğunu gösterir. Bağımsız değişkenler arasında çoklu doğrusallık sorununun bulunması, analize ilişkin değerlendirmelerde yanlışlıklara neden olabileceğinden bu durumdaki bağımsız değişkenlerin analizlerden ayıklanması gerekmektedir.

Genel olarak genel ortalaması (başarı) bağımlı değişkenine etkileri bakımından dönemsel not ortalamalarının farklı düzeylerde etkin oldukları tespit edilmiştir. Bu durumda H1 hipotezi kabul edilmiştir. Bağımlı değişkene etkilerinde en yüksek değerde ikinci sınıf ikinci dönem not ortalamasının, en düşük değerde ise birinci sınıf birinci dönem not ortalamasının olduğu belirlenmiştir. Bankacılık ve Sigortacılık Bölüm müfredatında genel olarak dönem ve sınıf ilerlemesine bağlı olarak alan derslerinin yoğunluğu artmaktadır. İlgili bölüm öğrencilerinin alan derslerinin yoğunluk kazandığı dönemlerde daha yüksek düzeyde not ortalamasını sağladıkları görülmektedir. Müfredat yapısı ve dönemsel not ortalamalarının genel başarıya etkileri birlikte değerlendirildiğinde alan derslerinin genel başarı düzeyinin artmasında daha etkin rol oynadığı söylenebilir. Ayrıca bağımsız değişkenler arasında korelasyon düzeyinin düşük olması ($<0,80$) ve VIF değerlerinin 10'dan düşük değerlerde oluşması çoklu doğrusallık sorununun da olmadığını göstermektedir.

H2: Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde alınan derslerin genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

Müfredat yapısında, alan derslerine ilişkin yoğunluğun artmasıyla birlikte dönemsel not ortalamalarının dolayısıyla da genel başarı düzeyinin yükseldiğine ilişkin yukarıda sunulan değerlendirmenin geçerliliğini test etmek amacıyla alınan tüm derslerin genel başarı ile korelasyon ve çoklu regresyon analizleri yapılmıştır. Analizlere ilişkin bulgular ve değerlendirmeler aşağıda belirtilmiştir.

Tablo IV: Dönemsel Dersler ile Genel Başarı Arasındaki Pearson Korelasyonuna İlişkin Bulgular

1.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.	2.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.
Trh1	67	2,32	0,801	-0,04	0,373	trh2	67	2,037	0,6234	0,145	0,121
muh	67	2,514	0,8163	0,426	,000*	dsmuh	67	2,582	0,6662	0,497	,000*
Bilg1	67	2,574	0,7137	0,266	0,015	bilg2	67	2,47	0,945	0,303	,006*
islt	67	2,686	0,7115	0,602	,000*	siggrs	67	2,447	0,7341	0,662	,000*
İkt	67	2,485	0,6961	0,526	,000*	iststsk	67	2,544	0,9034	0,369	,001*
mat	67	2,335	0,725	0,39	,001*	makro	67	2,201	0,764	0,7	,000*
ghuk	67	2,514	0,8482	0,626	,000*	finmat	67	2,559	0,7099	0,423	,000*
bnkgrs	67	2,432	0,8019	0,436	,000*	tichuk	67	2,709	0,6971	0,569	,000*
edeb	67	2,455	0,8471	0,314	,005*	edeb2	67	2,679	0,8057	0,225	0,034
ing	67	2,306	0,8162	0,335	,003*	ing2	67	2,447	0,784	0,411	,000*
3.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.	4.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.
pvb	67	2,328	0,731	0,728	,000*	yöncls	67	3,082	0,6995	0,547	,000*
tvS	67	2,403	0,8359	0,179	0,073	yatarc	67	2,313	0,7921	0,737	,000*
bnkhuk	67	2,664	0,7197	0,483	,000*	ubank	67	2,082	0,7364	0,675	,000*
b.muh	67	2,455	0,638	0,645	,000*	risky	67	2,716	0,681	0,563	,000*
mta	67	2,395	0,8002	0,751	,000*	reasür	67	2,597	0,9262	0,6	,000*
finürün	67	2,574	0,8036	0,663	,000*	sghuk	67	2,664	0,8182	0,519	,000*
uikts	67	2,238	0,6705	0,525	,000*	hasar	67	2,746	0,7301	0,57	,000*
bkb	67	2,709	0,7444	0,482	,000*	sigmuh	67	2,477	0,7094	0,713	,000*
hhds	67	2,783	0,7498	0,413	,000*						

Genel başarı, * $p < 0,01$.

Bölümde dört dönemde alınan müfredat derslerinin genel başarı düzeyi ile korelasyon verilerini gösteren tabloya göre alınan derslerin genel başarı düzeyi ile ilişki düzeyi farklı olmakla birlikte ilişkinin yönü genel olarak aynı yönde ve pozitif gerçekleşmiştir. Tarih 1 ve 2, Bilgisayar 1, Edebiyat 2 ve Türk Vergi Sistemi dersleri hariç diğer tüm derslerin genel başarı düzeyi ile anlamlı ilişkisinin bulunduğu tespit edilmiştir. Servis dersleri şeklinde ifade edilen ve birinci sınıfın birinci veya ikinci dönemlerinde alınan Tarih, Edebiyat, İngilizce, Matematik ve Bilgisayar derslerinin genel başarı düzeyi ile genel olarak düşük düzeyde ilişkili olduğu görülmektedir. Öğretim süreci ilerledikçe alınan derslerle genel başarı arasındaki ilişkinin düzeyinde olumlu gelişmeler meydana gelmiştir. Bölüm müfredat yapısında öğretim sürecinin ilerlemesine bağlı olarak alan derslerine yönelik yoğunluk düzeyi artmaktadır. Dolayısıyla öğretim sürecinin ilerlemesiyle birlikte öğrencilerin başarı düzeyindeki artış, özellikle alan derslerine olan ilgilerinin daha iyi olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Korelasyon tablosunda bağımlı değişken (genel not ortalaması) ile bağımsız değişkenler arasındaki (dönemsel not ortalamaları) korelasyon düzeyine ilişkin katsayılar sunulmuştur.

Bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon düzeyine ilişkin katsayılar geniş yer kaplamasından dolayı tabloya yerleştirilmemiştir. Bununla birlikte ilgili bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon katsayıların düzeyi 0,8'in altında kaldığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, bağımsız değişkenler arasında oluşması muhtemel çoklu doğrusallık sorununun olmadığını göstermektedir.

Tablo V: Müfredat Derslerine İlişkin Regresyon Model Tablosu

	Standartırlanmamış	Standartlaştırılmış	R	R2	T	P	
(Const.)	Beta ,071	SS ,076	Beta	,992	,982	,927	,361
ing	,031	,011	,067		2,795	,009*	
bilg2	,038	,011	,093		3,447	,002*	
tvş	,049	,012	,107		4,039	,000*	
bkb	,042	,013	,082		3,124	,004*	
risky	,047	,015	,085		3,109	,004*	
reasür	,040	,014	,098		2,889	,007*	
sgbuk	,069	,016	,148		4,391	,000*	

Constat (Genel Başarı), $p < 0,01$

Genel başarı bağımlı değişkenine müfredat dersleri bağımsız değişkenleri bazında etkileri belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz bulgularına göre anlamlı bir regresyon modeli $F(37,29)=99,76$; $p < .01$ ve bağımlı değişkendeki varyansın %99'unun (Düzeltilmiş $R^2=,982$) bağımsız değişkenler tarafından açıkladığı bulunmuştur. Bu çerçevede H2 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre, bağımsız değişkenlerden regresyon tablosunda belirtilen dersler genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı olarak yordamıştır. Ancak müfredatta yer alan diğer derslerin genel başarı bağımlı değişkenini anlamlı düzeyde yordamadığı tespit edilmiştir.

Bulgulara göre genel başarıya yüksek düzeyde etki eden derslerin genel olarak alan derslerinin oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca dönem ilerlemelerine bağılı olarak genel başarıyı yüksek düzeyde etkileyen derslerin sayısında ve etkinlik seviyesinde artışların olduğu da belirlenmiştir. Bu durum dönemsal not ortalamalarının genel başarı düzeyine etkisine ilişkin ilgili bölümlerde yapılan analiz ve değerlendirmeleri teyit etmektedir. Bu bağlamda çalışma kapsamında yapılan analizlerden elde edilen bulgular, Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde, müfredat yapısındaki alan derslerinde öğrencilerin daha yüksek düzeyde başarı

sağladıklarını göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin çalışma hayatlarında mesleğe ilişkin alan bilgisine olan ihtiyaçları göz önünde bulundurarak müfredatta yer alan derslere daha fazla ilgi gösterdikleri sonucunu doğurmaktadır. Bu çerçevede müfredattaki alan dışı derslerin kapsamını azaltmak suretiyle oluşan boşluğun alan dersleri ile doldurulması halinde genel başarı düzeyinde iyileşmeler artacaktır. Dolayısıyla ilk dönemlerdeki müfredatta yer alan servis derslerine yönelik yoğunluğun alan derslerine sağlanması gerekmektedir.

H3: Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü öğrencilerinin genel not ortalamaları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde genel başarı düzeyinde cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik H3 hipotezi için T-Testi analizi gerçekleştirilmiştir. Bağımsız örneklem T-Testi sonucuna göre kadınların (Ort. 2,52, SS ,39) genel başarı düzeyinin erkeklere (Ort. 2,48, SS ,37) göre kısıtlı düzeyde bir farklılığa sahip oldukları; ancak bu farklılığın $t(65) = -0,441$, $p > 0,01$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur. Bu sonuçlara göre genel başarı düzeyinde cinsiyete bağlı istatistiksel anlamlılıkta bir farklılığın olmamasından dolayı H3 hipotezi reddedilmiştir.

IV.I.II. Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü Bulguları

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde 2018-2019 dönemlerinde toplamda 35 öğrenci mezun olmuştur. İlgili dönemlerde bölüm mezunlarının 11'i erkek, 24'ü ise kız öğrencidir. Muhasebe ve Vergi Bölümü ön lisans düzeyinde öğretim sağlamakta olup eğitim öğretim süreci toplamda dört dönemden meydana gelmektedir. Dönemler bazında alınan dersler Tablo 1'de gösterilmiştir. Bölümde zorunlu staj uygulaması olup süresi en az 30 iş günüdür. Öğrencilerin zorunlu staj uygulaması genel olarak ikinci dönem ile üçüncü dönem arasındaki yaz döneminde ve alanla ilintili işletme, kurum veya serbest meslek mensupları gözetiminde gerçekleştirilmektedir.

H4: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde dönemsel not ortalamalarının genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

Tablo VI: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü Genel ve Dönemsel Not Ortalamalarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistik ve Korelasyon Bulguları

Pearson Kor.	N	Ort.	SS	KK	Anl.
başarı		2,4977	,42778		
AORT	35	2,3643	,37191	,849	,000*
BORT	35	2,4243	,37892	,924	,000*
CORT	35	2,5657	,52898	,947	,000*
DORT	35	2,5968	,56645	,912	,000*

* $p < ,01$

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde genel başarı düzeyine etkileri bakımından dönemsel not ortalamalarının katkıları farklı düzeylerde gerçekleşmiştir. Tanımlayıcı istatistik bulgulara göre genel başarı düzeyinin yaklaşık 2,50 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Genel başarıya en yüksek katkıyı yaklaşık 2,60 ortalama ile ikinci sınıf ikinci dönem, en düşük katkıyı ise 2,36 ortalama ile birinci sınıf birinci dönemi sağlamıştır. Dönemsel not ortalamalarındaki standart sapma da aynı doğrultuda gerçekleşmiştir. Aynı zamanda hem dönemsel not ortalamaları hem de bu ortalamalara ilişkin standart sapmalar öğretim sürecin ilerlemesiyle birlikte yükselmiştir. Bu durum sınıf ve dönem ilerlemesi ile öğrencilerin başarılarında artış olduğunu aynı zamanda öğrencilerin dönemsel not ortalamalarındaki farklılaşmanın ise genişlediğini göstermektedir. Ayrıca Pearson Korelasyon bulgularına göre Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde dönemsel not ortalamalarının genel not ortalaması ile istatistik olarak anlamlı ve çok yüksek düzeyde doğrusal bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Çok yüksek düzeyde ve pozitif yönlü gerçekleşen bu doğrusal ilişki dönemler itibariyle değerlendirildiğinde; en yüksek değer yaklaşık 0,95 değer ile ikinci sınıf birinci dönemine, en düşük değer ise yaklaşık 0,85 değer ile birinci sınıf birinci dönemine aittir. Genel başarı ile dönemsel not ortalamaları arasındaki ilişkinin dönemsel düzeyleri ile ilişkinin yönü ve gücü Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü ile benzer bir seyir izlemiştir. Çalışma kapsamındaki bölümlerde korelasyon analizlerinin bulguları benzer şekilde gerçekleşmiş ve dönemsel not ortalamaları ile genel başarı arasındaki ilişkinin düzeyi, yönü ve gücü dönemsel ilerlemelerle birlikte kuvvetlenmiştir.

Tablo VII: Dönemsel Notlara İlişkin Regresyon Model Tablosu

	Standartlaştırılmamış	Standartlaştırılmış	R	R2	T	P
(Const.)	Beta ,009	SS ,042	Beta 0,997	0,993	,218	,829
AORT	,183	,031	,159		5,941	,000*
BORT	,296	,039	,262		7,678	,000*
CORT	,259	,027	,321		9,673	,000*
DORT	,259	,020	,343		13,171	,000*

$P < 0,01$; (Contast) Genel Başarı

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümünde dönemsel not ortalamaları bağımsız değişkenler olarak kullanılarak genel başarı bağımlı değişkenine ilişkin çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda anlamlı bir regresyon modeli $F(4,30)=1204,07$; $p < .01$ ve bağımlı değişkendeki varyansın %99,7'sinin (Düzeltilmiş $R^2=,993$) bağımsız değişkenler tarafından açıklandığı bulunmuştur. Buna göre, bağımsız değişkenler genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı olarak açıklamaktadır.

Bağımsız değişkenlerin ayrı ayrı olarak genel başarı bağımlı değişkenini yordama düzeyleri ise şu şekilde gerçekleşmiştir: AORT bağımsız değişkeni; $\beta = ,159$; $t(30)=5,94$; $p < ,01$. BORT bağımsız değişkeni; $\beta = ,262$; $t(30)=7,68$; $p < ,01$. CORT bağımsız değişkeni; $\beta = ,321$; $t(30)=9,67$; $p < ,01$. DORT bağımsız değişkeni ise; $\beta = ,343$; $t(30)=13,17$; $p < ,01$ düzeylerinde genel başarı bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı yordamıştır. Bu çerçevede bağımlı değişkene etkileri bakımından bağımsız değişkenlerin etki düzeylerinde ikinci sınıf ikinci dönemin 0,343 ile en yüksek, birinci sınıf birinci dönemin ise 0,159 ile en düşük değere sahip olduğu görülmektedir. Bu durum genel not ortalamasına etkisi bakımından ikinci sınıf ikinci dönemin diğer dönemlere göre daha yüksek düzeyde etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla H4 hipotezi kabul edilmiştir. Ayrıca bağımsız değişkenler arasında korelasyon düzeyinin düşük olması ($< 0,80$) ve VIF değerlerinin 10'dan düşük değerlerde oluşması çoklu doğrusallık sorununun da olmadığını göstermektedir.

Bölüm müfredatının birinci sınıf güz/bahar dönemlerinde alan dışı dersler önemli yer kaplamakta sonraki dönemlerde ise alan derslerine ilişkin kapsam ve yoğunluk artmaktadır. Dönemsel not ortalamaların genel başarı düzeyine etkileri farklı olmakla birlikte; dönemsel ilerlemeler aynı zamanda genel başarıya sundukları katkıların da dönemsel olarak yükseldiğini göstermektedir. Dolayısıyla alan derslerin yoğunluk kazandığı dönemlerin not

ortalamasının genel başarı düzeyine sundukları katkının da artması, müfredatlarda alan derslerinin sayısının artırılması halinde genel başarının olumlu etkileneceği öngörülmektedir.

H5: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde alınan derslerin genel not ortalamasına etkileri farklılık göstermektedir.

Genel başarının sağlanmasında dönemsel not ortalamalarının istatistiki anlamlılıkta farklı düzeylerde etkin olduğu yukarıdaki değerlendirmelerde ifade edilmiştir. İlgili değerlendirmelerde dönemsel ilerlemelerle birlikte alan derslerindeki yoğunluğun arttığı dolayısıyla başarı düzeyindeki iyileşmelerin alan derslerindeki yoğunlukla ilintili olabileceği belirtilmiştir. Belirtilen tahminleri kuvvetlendirmek ve genel başarıda bölüm müfredat derslerinin etki düzeylerini ayrı ayrı belirlemek amacıyla H5 hipotezi analiz edilmiştir.

Genel başarı ile müfredat dersleri arasındaki korelasyon düzeyine ilişkin Tablo 8’de yer alan bulgular, dönemler itibariyle bu ilişkinin gücünde değişimlerin olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda dönemsel ilerlemelerle birlikte genel başarı ile müfredat dersleri arasındaki ilişkinin yoğunluğu ve kapsamı da artmıştır. Genel olarak ilk iki döneme ait derslerle genel başarı düzeyi arasındaki ilişki düzeyi düşük, son iki döneme ait derslerle ilişki düzeyi ise yüksektir. Bu bulgular, genel başarı ile müfredat dersleri arasındaki ilişkinin pozitif yönlü ve güçlü olduğunu göstermektedir. Bunun yanında genel başarının meydana gelmesinde ders bazında istatistiki anlamlılıkta bir etkinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu durumda H5 hipotezi reddedilmiştir. Genel başarı ile müfredat dersleri arasında korelasyon olmasının yanında belirtilen bağımlı değişken üzerinde ilgili bağımsız değişkenlerin etkileri istatistiki olarak anlamlı değildir. Dolayısıyla genel başarı düzeyinde dönemsel not ortalamalarının etkisinin analiz edildiği H4 hipotezi kabul edilirken, ders bazında etkinin belirlenmesine yönelik yapılan H5 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo VIII: Dönemsel Dersler ile Genel Başarı Arasındaki Pearson Korelasyonuna İlişkin Bulgular

1.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.	2.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.
trh1	35	2,13	0,711	-0,15	0,19	trh2	35	2,1	0,8117	0,22	0,1
bilg	35	2,4	0,705	0,22	0,11	bilg2	35	2,386	0,7678	0,27	0,06
muh1	35	2,47	0,675	0,68	,000*	muh2	35	2,686	0,5827	0,58	,000*
islt	35	2,44	0,745	0,81	,000*	makro	35	2,257	0,6459	0,72	,000*
mikro	35	2,3	0,677	0,6	,000*	isg	35	2,6	0,784	0,38	0,01
mmat	35	2,26	0,668	0,69	,000*	ticmat	35	2,371	0,6456	0,84	,000*
thuk	35	2,4	0,889	0,49	,001*	iststsk	35	2,171	0,813	0,86	,000*
iltsm	35	2,7	0,909	0,49	,001*	etic	35	2,8	0,7296	0,48	,002*
edeb1	35	2,13	0,78	-0,25	0,07	edeb2	35	2,129	0,7606	0,17	0,16
ing1	35	2,41	0,844	0,6	,000*	ing2	35	2,743	0,7413	0,4	,009*
3.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.	4.Dön.	N	Ort.	SS	KK	Anl.
paket1	35	3,06	0,725	0,42	,006*	paket2	35	2,829	0,9231	0,49	,001*
mlyt	35	2,5	0,939	0,76	,000*	tvş	35	2,457	0,7609	0,6	,000*
vergi	35	2,2	0,632	0,6	,000*	mta	35	2,443	0,8892	0,62	,000*
dti	35	2,63	0,78	0,7	,000*	sirkmuş	35	2,829	0,9151	0,65	,000*
finyönt	35	2,11	0,758	0,75	,000*	dtm	35	2,557	0,9376	0,82	,000*
maliye	35	2,46	0,721	0,64	,000*	denet	35	2,557	0,8023	0,57	,000*
tichuk	35	2,64	0,8	0,78	,000*	bmuh	35	2,943	0,8641	0,64	,000*
arsyönt	35	2,81	0,9	0,57	,000*	finyat	35	1,914	0,7121	0,65	,000*
islt2	35	2,87	0,741	0,43	,005*	grsm	35	2,843	0,7453	0,48	,002*
inş	35	2,37	0,77	0,74	,000*						

Genel başarı, * $p < 0,01$.

H6: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü öğrencilerinin genel not ortalamaları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde genel başarı düzeyinde cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik H6 hipotezi için yapılan t-testi analizi sonucuna göre erkeklerin (Ort. 2,51, SS ,44) genel başarı düzeyinin kadınlara (Ort. 2,49, SS ,43) göre kısıtlı düzeyde bir farklılığa sahip olduğu; ancak bu farklılığın $t(33) = ,080$, $p > ,01$ olduğundan istatistiki olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre genel başarı düzeyinde cinsiyete bağlı istatistiki anlamlılıkta bir farklılık olmadığından H6 hipotezi reddedilmiştir.

V. SONUÇ

Akademik başarı düzeyine etki eden faktörler öğrenci, öğretmen, fiziki ortam, yönetim, aile, teknoloji, bölüm müfredatı gibi çok sayıda ve çeşitlilikteki kaynaklardan oluşabilmektedir. Akademik başarının yükseltilmesi için belirtilen kaynaklara ilişkin faktörlerin iyileştirilmesi ve sürekli güncellenmesi gerekmektedir.

Çalışmada muhasebe-finance alanlarında ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin akademik başarılarına etkisi bakımından dönemsel not ortalamaları ve bölüm müfredat dersleri değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yapılan analizlerde Bankacılık ve Sigortacılık Bölümünde müfredat kapsamında alınan derslerin öğrencinin akademik başarı düzeyindeki etkilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle genel başarının oluşmasında alan derslerinin ya da alan derslerinin yoğunluk kazandığı dönemlerin etkilerinin yüksek düzeyde olması öğrencilerin alan dersleri veya bu derslerin yoğunlukta olduğu dönemleri daha fazla önemsedikleri şeklinde değerlendirilmiştir. Bu durum, bölüm müfredatında mesleğin piyasa koşullarına uygun derslere daha fazla yer verilmesi halinde öğrencilerin akademik başarılarının yükseleceğine işaret etmektedir. Bölüm müfredatlarında yer alan servis derslerinde öğrencilerin genel olarak düşük seviyelerde başarı sağladıkları dolayısıyla müfredattaki alan derslerinin yoğunluk ve kapsamının artırılması hem akademik başarı düzeyinin hem de mesleğe ilişkin bilgi ve uygulama fırsatının yükselmesini sağlayacaktır.

Genel başarı düzeyine etkileri bakımından Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümünde dönemsel not ortalamalarına ilişkin yapılan analizlerin bulguları istatistiki anlamlılıkta gerçekleşmesine rağmen ders bazındaki analiz bulguları aynı şekilde sonuçlanmamıştır. Bu bakımdan ilgili bölümde dönemsel not ortalamalarının genel başarı düzeyine etkisinde anlamlı derecede farklılıklar bulunurken, ders bazındaki etkide anlamlı derecede farklılıklar meydana gelmemiştir. Dönemsel müfredat yapısı incelendiğinde ilk dönemlerdeki alan dışı derslerin yoğunluğu üçüncü ve dördüncü dönemlerde etkisini yitirerek alan dersleri lehine yoğunluğun artmasına zemin hazırlamıştır. Müfredatın bu yapısı ile elde edilen analiz bulguları birlikte değerlendirildiğinde; alan derslerinin yoğunluk kazandığı dönemlerde genel başarı düzeyinde olumlu gelişmeler yaşandığı görülmektedir. Dolayısıyla ilgili bölüm müfredatında ilk dönemlere ait ders çeşit ve kapsamının alan yoğunluklu şekilde güncellenmesi durumunda genel başarı düzeyine olumlu yansımalar meydana getireceği öngörülmektedir.

Aynı zamanda çalışma kapsamında ilgili bölümlerde genel başarı düzeyinin şekillenmesinde öğrencilerin cinsiyetleri bakımından anlamlı düzeyde farklılaşan bir sonucun oluşmadığı tespit edilmiştir. Bulgular, öğrencilerin kız ya da erkek olmalarının genel başarı düzeyleri arasında bir farklılaşmaya neden olmadığını göstermektedir.

Genel değerlendirme olarak, çalışma çerçevesinde değerlendirilen bölümlerde bağımlı değişken; genel başarı düzeyi, bağımsız değişkenler ise; dönemsel not ortalamaları, müfredat dersleri ve cinsiyet unsurları olarak sınıflandırılarak değerlendirilmiş ve bu unsurlara ilişkin

korelasyon, çoklu regresyon ve t-testi analizleri gerçekleştirilmiştir. Bulgular her iki bölümde bağımlı-bağımsız değişkenler arasında korelasyonun varlığını ve genel olarak güçlü ve pozitif yönlü olduğunu göstermiştir. Dönemsel not ortalamalarına ilişkin yapılan çoklu regresyon analizinde her iki bölüme ait hipotezler (H1 ve H4) kabul edilmiştir. Müfredat derslerine yönelik gerçekleştirilen çoklu regresyon analizinde Bankacılık ve Sigortacılık Bölümünde istatistiki anlamlılıkta gerçekleşirken buna bağlı ilgili hipotez (H2) kabul, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümünde ise istatistiki anlamlılıkta gerçekleşmediği için buna bağlı ilgili hipotez (H5) reddedilmiştir. Son olarak öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin genel başarı düzeyindeki muhtemel farklılığın belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen t-testi analizinde, her iki bölümde de istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunamadığı için ilgili hipotezler (H3 ve H6) reddedilmiştir. Sonuç olarak dönemsel not ortalamalarının genel başarı üzerinde etkisinin olduğu ve özellikle alan derslerinin yoğunluk kazanmasının genel başarıya etki düzeyine olumlu yansıdığı dolayısıyla öğrencilerin alan derslerini daha fazla önemsedikleri, çabalarını bu derslere yoğunlaştırdıkları şeklinde değerlendirilmiştir. Bu durum bölüm müfredatlarına dahil edilecek derslerde alan derslerine daha fazla yoğunluk verilmesinin gerekli olduğu şeklinde ifade edilmiştir.

Bu makale araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmış ve Turnitin kullanılarak intihal taraması yapılmıştır.

(This article was prepared in line with research and publication ethics and scanned for plagiarism by using Turnitin.)

REFERANSLAR

- Adıgüzel B. ve Eroğlu E. (2008). Öğrenci Başarısını Etkileyen Faktörlerin Parametrik Olmayan Testlerle Analizi. Yöneylem Araştırması ve Endüstri Mühendisliđi 28. Ulusal Kongresi, İstanbul.
- Batumlu, D., ve Erden, M., (2007), Yıldız Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Hazırlık Öğrencilerinin Yabancı Dil Kaygıları ile İngilizce Başarıları Arasındaki İlişki, Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi, Cilt 3 , Sayı 1: 24 – 38.
- Bean, R.A., Bush, K. R., McKenry, P.C., & Wilson, S.M. (2003). The Impact Of Parental, Support, Behavioral Control and Psychological Control on The Academic Achievement and Self-Esteem of African-American and European American Adolescents. Journal of Adolescent Research, 18(5): 523-541.
- Boozer , M & Rouse, C. (2001). Intraschool Variation in Class Size: Patterns and Implications. Journal of Urban Economics. 50 (1): 163-189
- Çakan, M. (2002). Bilişsel Stil İle Zeka Kavramlarının Öğrenci Başarısı Açısından İrdelenmesi ve Taşıdıkları Önem. Eğitim Araştırmaları, 8: 86-95.
- Darling-Hamond, L. (2000). Teacher Quality and Student Achievement: A Review of State Policy Evidence. EPAA. 8(1): 1-46.
- Erdoğan, A.(2016). “Türkiye’nin İhracatını Etkileyen Faktörler: Çoklu Regresyon Analizi”, Social Sciences Research Journal, 5(2): 1-8
- Finn-Stevenson., M. Desimone, L., & Chung, A. (1998). Linking Child Care Support Service with the School: Pilot Evaluation of the School of the 21st Century.
- Hoy, W.K., Sweetland, S.R. & Smith, P.A. (2002). Toward an Organizational Model of Achievement in High Schools: The Significance of Collective Efficacy. Educational Administration Quarterly, 38(1): 77-93.
- Oktay, E., Akıncı, M.M., Karaaslan, A., (2012), Yol Analizi Yardımıyla Dersler Arasındaki Etkileşimin Araştırılması: Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünde Okutulan Dersler Üzerine Bir Uygulama, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 26, Sayı: 3-4: 67.
- Paswan, A.K, and Young, J.A. (2002), Student Evaluation of Instructor: A Nomological Investigation Using Structural Equation Modeling, Journal of Marketing Education 24(3): 193-202.
- Rençber, B. A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Faktörler. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(1): 191-198.
- Sarıer, Y. (2016), Türkiye’de Öğrencilerin Akademik Başarısını Etkileyen Faktörler: Bir Meta-analiz Çalışması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi: 609-627.
- Sürer, G.,A. (2020). Eğitimde Dijitalleşme Çağı, Kapadokya Eğitim Dergisi, 1(1): 28-34.
- Topçu, Y., ve Uzundumlu, A.S (2012), Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Başarısızlığına Etki Eden Faktörlerin Analizi, Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, Cilt 2 Ek:A , Sayı 2 Sp:A: 51 – 58.
- Witzier, B. Bokser, R.J., & Krüger, M.L. (2003). Educational Leadership and Student Achievement: The Elusive Search for an Association. Educational Administration Quarterly, 39(3): 398-425.
- <https://www.bilgikoleji.com/tr/akademik-basari-nedir>